

Täysistunto

Tiistai 13.2.2018 klo 14.02—16.38

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain 24 §:n ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 4/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

16.20 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tänään on kolmen M:n päivä. Monta lainsäädäntöesitystä sieltä on tullut ja tässäkin tapauksessa erittäin hyvä esitys. Nimitäin nuoren viljelijän tukea järkevöitetään siten, että sen viiden vuoden jakson sitä nuoren viljelijän tukea voi sekä EU-tukina että kansallisesti saada aina siitä päivästä lähtien, kun sitä haetaan. Elikkä jos sitä ei ole haettu sinä vuonna, kun toiminta on aloitettu, ei menetetä tukia niiltä vuosilta, vaan se viiden vuoden jakso lähtee siitä hakemisesta lähtien, ja sitä on mahdollista hakea myöskin hieman myöhäistettynä.

16.21 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annettua lakia nuoren viljelijän tuen osalta. Nuoren viljelijän tukea voidaan myöntää jatkossakin enintään viideltä tukivuodelta, mutta tuen myöntämisen viiden vuoden enimmäisajanjaksosta ei enää vähennettäisi niiden vuosien määrää, jotka ovat tilanpidon aloittamisen tai tilanpidon aloittamista seuraavan tukivuoden ja ensimmäisen nuoren viljelijän tukea koskevan hakemuksen jättämisen välillä. Mielestäni tämä esitys on erittäin ajankohtainen ja tarpeellinen. Muutosehdotus parantaa nuorten viljelijöiden asemaa niissä tilanteissa, joissa viljelijä ei ole huomannut hakea nuoren viljelijän tukea tilanpidon aloittamisvuonna tai aloittamisvuotta seuraavana vuonna. Nuoren viljelijän tuki haetaan jatkossakin päätukihaun yhteydessä, joten viljelijälle ei aiheudu muutoksesta ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Tällaisia viljelijöitä arvioidaan olevan joitain yksittäisiä tapauksia. Unohdus on inhimillistä, ja tämän hallitus hyvin tässä esityksessä huomioi.

Sekin tässä esityksessä on hyvä, että kunnille ei aiheudu ehdotetun muutoksen johdosta uusia tehtäviä ja tuen myöntämisen edellytysten tarkistaminen kuuluu kuntien maataloustukiin liittyviin perustehtäviin, kuten muidenkin tukimuotojen osalta. Myöskin Maaseutuvirastossa tulevat muutokset tietojärjestelmiin ja muutokset esimerkiksi viranomaisille ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2018 vp

viljelijöille annettaviin ohjeisiin pystytään toteuttamaan nykyisten resurssien puitteissa. Pidänkin esitystä kaikin puolin hyvänä, niin hyvänä kuin se näissä olosuhteissa voi olla.

16.23 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Vaikka tässä käsittelyssä nyt on täysin rutiinomainen muutos, niin heille, joita muutokset nuorten viljelijöiden tukeen koskevat, tämä muutos on todella tärkeä. Näiden viljelijöiden joukko, joita tämä vuosittain koskettaa, ei todennäköisesti ole kovin suuri. Muutoksella ei ole laajoja valtiontaloudellisia tai toiminnallisia vaikutuksia, mutta se on silti tärkeä.

Käytännössä tämä muutos parantaa niiden aloittaneiden nuorten viljelijöiden tukeen oikeutettujen viljelijöiden asemaa, jotka eivät ole hakeneet nuoren viljelijän tukea tuotannon aloittamisvuonna vaan vasta myöhemmin. Kuten edustaja Kulmala äsken totesi, syyt, miksi näin on käynyt, ovat inhimillisiä ja varmaan tapauskohtaisesti vaihtelevat hyvinkin laajasti, mutta kaikkien näiden osalta tilanne tulee nyt paranemaan.

Ennen vuodet ennen tuen hakemista vähensivät tukioikeutettujen vuosien määrää. Jatkossa laskenta alkaa siitä, kun tukeen oikeutettu hakee tukea, eikä siitä päivästä, kun hän on aloittanut nuorena viljelijänä ja ollut tähän tuen hakuun oikeutettu. Saattaa kuulostaa sekavalta, mutta asia on hyvä ja yksinkertainen käytännössä.

16.24 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Esitetty uudistus parantaisi nuorten viljelijöiden asemaa esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa viljelijä ei ole huomannut hakea nuoren viljelijän tukea tilanpidon aloittamisvuonna tai aloittamisvuotta seuraavana vuonna, jolloin aiemmin voimassa olleen tukiasetuksen mukaisesti tuen saamisen enimmäisjaksosta on vähennetty kyseinen vuosi tai vuodet. Myös hallinnollinen taakka kevenee, koska nuoren viljelijän tuki haetaan jatkossakin päätukihaun yhteydessä. Esitys on nuorten suomalaisviljelijöiden kannalta tervetullut.

Suomen on jatkuvasti pyrittävä vaikuttamaan EU-tasolla, jotta yhtenäinen maatalouspolitiikka ei napsahda Suomen sormille. Suomen erityispiirteet on otettava huomioon tuotannon ohjaamisen ja tukijärjestelmien sekä rahoituksen osalta. Olemme viljelyolosuhteiden osalta erityisoppilas, joka tarvitsee myös erityistä huomiota. Suomella on jatkossa oltava tarpeeksi joustoa tukijärjestelmän soveltamisessa juuri meillä vallitseviin olosuhteisiin. Liika byrokratia on karsittava. Yrityksille ja maatalouden harjoittajille on taattava kohtuuhintaiset, ammattitaitoiset ja tarpeeksi kattavat neuvontapalvelut, etteivät he huku byrokratiasuohon vaan pystyvät keskittymään leipätyöhönsä. Suomella on oltava selvä visio ja tarvittavaa röyhkeyttä pitää maaseutumme puolia. Me perussuomalaiset puolustamme suoraselkäisesti suomalaista viljelijää, yrittäjyyttä ja maaseutumme elinvoimaisuutta.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi totean: Alkutuottajan saama siivu ruuan loppuhinnasta on mitättömän pieni. Tukut ja kauppa vievät liikaa välistä. Totuus on se, että kotimaisen ruuan tuotannolle ollaan tätä menoa laittamassa piste, jos tahti ei muutu pikaisesti.

Ja vielä: Eläinsuojelulakiuudistus on tulossa. Tuottajan taloudelliset ongelmat ja eläinten hyvinvoinnin edistäminen — miten nämä asiat yhdistetään niin, että lopputulos on hyvä sekä tuottajilla että eläimillä? Se on suuri haaste, mutta siihen pitää pyrkiä Suomessa. — Kiitos.

16.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Ilolla tervehdin sellaisia hallituksen esityksiä, jotka purkavat byrokratiaa ja jotka mahdollistavat, tässä tapauksessa, nuoren viljelijän menestymisen vaativan tehtävän aloittamisessa. Se on hyvä, että aloittavalle vil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2018 vp

jelijälle todellakin suodaan tämä mahdollisuus korjata mahdollinen virheensä ja saadaan se tuki järjestettyä, vaikka hakemus hieman myöhässä menisikin. Se on aivan positiivinen juttu.

Mutta se, mikä minua tässä asiassa hieman harmittaa: Nyt kun Euroopan unioni on valmistautumassa seuraavaan ohjelmakauteen — ja se koskee myös maataloutta — niin toivoisin, että nyt vihdoinkin ja viimein päästäisiin aidosti tässä EU-byrokratiassa sille tasolle, että sitä purettaisiin aidosti ja nopeasti. Sipilän hallitushan on tehnyt tällä uralla jo paljon — monta, monta, monta sataa normia on purettu, ja työhän jatkuu — mutta otan esimerkiksi maatalouden puolelta vaikka pinta-alojen jatkuvan turhan mittauksen: kun se pelto on kerran pelloksi tullut ja semmoisena pinta-alana pysyy, niin turha sitä pinta-alaa on joka vuosi mitata, kun se pellon paikka kuitenkin siinä säilyy eikä se siitä häviä minnekään. Tällaisten järjestömyöksien poistaminen ja keskittyminen olennaisesti oikeaan työhön olisi varmaan se paras tapa hoitaa maatalouden kannattavuutta. Annetaan niille ihmisille mahdollisuus tehdä työtä, jota he osaavat.

Ja toinen asia, mikä pitäisi hoitaa kuntoon, on myös edellisessä puheenvuorossani mainitsemani erilaisissa elintarvikkeissa olevien lääkejäämien ja monien muiden haitta-aineiden luokittelu niin, että asiakkaalla, kuluttajalla, on mahdollisuus ja oikeus kaupassa käydessään nähdä, mikä paketti on aidosti tehty jossakin maassa ja ei sisällä mitään myrkyllisiä aineita, koska pitkässä juoksussa sitten, kun ihminen sairastuu, pelihän on menetetty sen ihmisen kohdalla. Maatalouden puhtaista tuotteista tuleva puhdas ruoka on tärkeä asia Euroopalle, ja meillä suomalaisilla on tässä paraatipaikka, koska meillä on maailman puhtain maaperä, ilma ja vedet. Siinä on se mahdollisuus, [Puhemies koputtaa] joka tulee käyttää hyödyksi.

16.29 Anne Kalmari kesk: Arvoisa puhemies! Oikein hyvää keskustelua. Seuraavassa maatalousuudistuksessa pyrimme juuri tämän tyyppisiin asioihin, nimittäin jokainen jäsenvaltio saa hieman lisää mahdollisuuksia toteuttaa omaa tukijärjestelmäänsä. Toivottavasti tämä päätös pitää EU:ssa loppuun asti, että vain osa palikoista — vähän kuin ennen ympäristötuki ja viherryttämistuki, tämä palikkaosuus — säätyy sieltä EU:n normien kautta ja sitten osan tuesta jokainen kansa itse päättää, miten se toteutetaan. Tahtotila on vahva, että se tehdään vähemmällä byrokratialla, mutta myöskin käytäntö toivottavasti sitten menee maaliin näin.

Tahtotila on vahva myöskin siihen, että tukia ohjataan entistä enemmän lisäarvon tuottamiseen ja tuotantoon, ja siihen tämä puheenvuoroni liittyykin, sillä aina kun puhumme nuoren viljelijän aloittamismahdollisuuksista, merkityksellistä on myöskin se, että se tuotanto olisi kannattavaa, ja ne vähenevät tukimäärät, mitä tulevaisuudessa on, olisi syytä ohjata siihen, että niillä aikaansaadaan toimintaa. Edellinen uudistushan meni siihen suuntaan, että erilaiset luonnonhoitopellot, suojavyöhykkeet, kerääjäkasvit ja tämän tyyppiset järjestelmät, joilla ei oikeastaan satoa ole tarkoituksena tuottaa, saivat lisää mahdollisuuksia, ja sitten kun sadonkorjuuvelvoite ja ikäpykälä poistuivat, niin yhä kannattavammasi kävi sen tyyppinen tuotanto, jossa ei oikeastaan tuotetakaan mitään. Tämä on erittäin huono koko Suomen kansantalouden kannalta, mutta myös niitten nuorten viljelijöitten kannalta, jotka haluaisivat aktiivisesti toimia, se on huono asia, koska tuki pääomittuu peltoihin ja vuokrahinnat ja [Puhemies koputtaa] peltojen hinnat nousevat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2018 vp

16.31 **Eero Lehti kok:** Arvoisa herra puhemies! Nyt esitetty periaate, että epähuomiossa jäänyt tuen saanti voidaan myöhemmin paikata, on hyvä periaate, ja kun kysymys tässä on maatalousyrittäjistä, niin toivoisin tämän saman periaatteen heijastuvan myös muussa lainsäädännössä. On paljon investointeihin tai muihin liittyviä rajoituksia: kun joku on käynnistynyt, sen jälkeen erilaisia tukia ei enää ole saatavissa jälkikäteen lainkaan.

Tämä periaate tässä on oikeudenmukainen ja tasapuolinen, myös niille, jotka ovat ymmärtäneet aiemmin hakea, ja toivoisin, että se yleistyisi muutenkin lainsäädännössä. Se, että rangaistaan siitä, ettei huomata jotain etuisuutta, tuntuu välillä kohtuuttomalta yrittäjän kannalta, kun yleensä liikkumavara taloudellisessa mielessä on aika vähäinen.

16.32 **Anne Kalmari kesk:** Edustaja Lehti nosti esille erittäin tärkeän asian, ja aina, kun tämä on mahdollista, olen sitä mieltä, että sitä kannattaisi kokeilla myöskin TEMin puolelta ja kolmen M:n hanke- ja muissa toiminnoissa.

Halusin vielä käyttää puheenvuoron eläinsuojeluryhmän puheenjohtaja Elomaan puheenvuoroon liittyen. Hän hienosti nosti tuossa esille, että kun saisimme tehtyä eläinsuojelulain siten, että myöskin se viljelijä voisi hyvin. Tämä on erittäin merkityksellinen asia, sillä esimerkiksi Ruotsissa seurauksena erittäin paljon kiristyneestä lainsäädännöstä oli se, että Ruotsin omavaraisuus esimerkiksi sianlihan tuotannossa tipahti lähelle 60:tä prosenttia. Ja jos meidän vaatimuksemme tuottajille olisivat liian kovat, meilläkin kävisi näin. Silloinhan globaalisti eläinten hyvinvointitilanne heikkenee, koska se ruoka ostetaan sieltä, missä piut paut välitetään eläinten hyvinvointiasioista, niin että tässä täytyy jotenkin käsi kädessä kulkea. Mutta toki hyvää on se, että päivitämme lainsäädännön tasoa ja menemme ihan maailman kärkijoukoissa eteenpäin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.